

Spørsmål og svar om hivinfeksjon

Hva er hiv?

Hivinfeksjon er en virussykdom som smitter seksuelt, ved blodsmitte og fra mor til barn. Uten behandling vil sykdommen over tid medføre redusert immunforsvar som kan forårsake ulike infeksjoner. Sykdommen kan uten behandling være dødelig. Hiv er utbredt i hele verden, men i enkelte land er hivinfeksjon mer vanlig.

Bør jeg teste meg for hiv?

Hvis du kommer fra et land med høy forekomst av hiv vil du bli tilbudt en gratis hivtest. Testen er frivillig. Hvis du har vært i en risikosituasjon for hivsmitte (se Hvordan smitter hiv?), kan du be om å få tatt en gratis hivtest.

Med dagens effektive behandling kan de fleste med hivinfeksjon leve et langt liv med redusert risiko for alvorlige sykdom. Det er derfor en fordel å vite om man er hivsmittet slik at behandling kan gis så fort som mulig. Å vite at man er hivsmittet gjør dessuten at man kan unngå å smitte andre.

Hvordan smitter hiv?

Hiv finnes i blod og kroppsvæsker hos den som er smittet. Seksuell kontakt er den vanligste smitemåten, og skjer ved ubeskyttet vaginalt/analt samleie. Analt samleie uten kondom regnes som mest risikofyllt. Risikoen for hivsmitte øker hvis du har en annen seksuelt overførbart sykdom.

Hiv kan også overføres ved stoffbruk gjennom deling av sprøyter, spisser eller annet brukerutstyr. Smitte har også skjedd gjennom blodoverføring før blodgivere ble hivtestet. Hiv kan i sjeldne tilfeller smitte ved at blod kommer i kontakt med slimhinner eller synlig skadet hud.

Risikoen for overføring av smitte fra mor til barn ved svangerskap, fødsel og amming er ca. 30 %. Denne risikoen kan reduseres til under 1 % ved behandling av den gravide og barnet de første uker etter fødselen. Alle gravide i Norge får tilbud om hivtest.

Hva slags symptomer gir hiv?

De fleste som er hivsmittet har få eller ingen plager før det er gått flere år. Noen (ca. halvparten av de smittede) vil 2-4 uker etter smittetidspunktet få en såkalt primærinfeksjon som normalt vil gå over i løpet av 3 uker. Symptomene kan være feber, influensalignende symptomer med halsonde, utslett og forstørrede lymfekjertler. Sykdommen kan etter flere år gi en rekke plager som skyldes ulike infeksjoner som man kan få p.g.a. nedsatt immunforsvar.

Hvordan kan jeg beskytte meg mot hivsmitte?

Det viktigste tiltaket for å beskytte seg mot hivsmitte er bruk av kondom ved vaginalt og analt samleie. Rene sprøyter og spisser må benyttes av alle som bruker sprøyter. Sprøyteutstyr skal aldri deles med andre.

Hva slags oppfølging får jeg hvis jeg hivtesten er positiv?

I forbindelse med en hivtest vil du bli tilbudt samtale og rådgivning. Dersom hivtesten er positiv (dvs. at du er hivsmittet) vil du bli henvist til spesialist i infeksjonsmedisin.

Behandlingen er gratis. Det anbefales å starte behandling så tidlig som mulig. Det finnes foreløpig ingen helbredende behandling mot hiv som kan utrydde viruset. Behandling retter seg mot virusets evne til å reprodusere seg i kroppen. De fleste på behandling kan leve et normalt liv. Behandlingen er livslang.